

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3112/2022
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3468/21 од 29.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 22. децембра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3468/21 од 29.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 30/2021 од 20.04.2021. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати износ од 54.344,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.07.2018. године па до исплате. Ставом II изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 48.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3468/21 од 29.10.2021. године, у ставу првом изреке, преиначане је пресуда Првог основног суда у Београду П1 30/2021 од 20.04.2021. године, у ставу првом изреке, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му по основу јубиларне награде исплати износ од 54.344,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.07.2018. године па до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 48.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, а обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 46.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/2020), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у привременим институцијама Косова и Метохије, у Казнено поправном дому у Липљану, па је, решењем тужене бр. 112-01-137/63/2008-03 од 05.06.2008. године, преузет у Управу за извршење заводских санкција почев од 01.06.2008. године, са правом на плату према дотадашњем решењу. Закључком Владе Републике Србије 05 бр. 112-1619/2008-2 од 17.04.2008. године, прописано је да се положај лица која су била запослена у привременим институцијама Косова и Метохије уподобљава положају државних службеника и намештеника који су радили у органима који су укинута, а чији делокруг је преузео други орган (члан 135. став 1. Закона о државним службеницима). Након што је преузет из привремених институција Косова и Метохије, тужилац је остао нераспоређен, јер код тужене није постојало радно место на које би могао да буде распоређен. Пошто је остао нераспоређен, тужилац ниједан дан није радио код тужене, односно није обављао фактички рад код послодавца, а накнада зараде му се исплаћује у висини према дотадашњем решењу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац остварио право на јубиларну награду за навршених 10 година рада у радном односу код органа тужене на дан 01.06.2018. године, односно 10 година након преузимања у Министарство правде, Управу за извршење заводских санкција, па је тужену обавезао да му исплати износ од 54.344,00 динара, са припадајућом каматом, колико износи просечна зарада без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији за децембар месец 2017. године, у смислу одредбе члана 120. Закона о раду и одредбе члана 44. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/2015...34/2018).

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио пресуду првостепеног суда, тако што је тужбени захтев тужиоца одбио, јер тужилац, до закључења расправе пред првостепеним судом, није предочио доказе да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату јубиларне награде, нити је због „ћутања администрације“ покренуо управни спор, па у ситуацији када му није признато право на јубиларну награду, он не може са успехом тражити исплату по том основу. По мишљењу другостепеног суда, јубиларна награда, према изричитим правилима из члана 105. став 3. Закона о раду, не сматра се зарадом већ другим примањима, за чије остварење је нужно поштовати поступак прописан правилима из члана 140.-143. Закона о државним службеницима. Када је запослени пропустио да користи делотворно правно средство, он у парници не може са успехом остварити право на накнаду штете с позивом на незаконит и неправилан рад органа тужене у смислу правила из члана 172. Закона о облигационим односима, а по основу одговорности правног лица за штету коју проузрокује његов орган. Због тога, по мишљењу

другостепеног суда, супротно закључку првостепеног суда, не постоји основ одговорности тужене за штету коју тужилац трпи.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да тужена није дужна да тужиоцу исплати јубиларну награду у износу од 54.344,00 динара, са припадајућом каматом. Ово због тога што он није радио непрекидно 10 година, а јубиларна награда се исплаћује за рад у радном односу.

Одредбом члана 120. став 1. тачка 1. Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005...95/18), прописано је да општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Према одредби члана 44. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/15...34/18), запослени има право на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 25% при сваком наредном остваривању тог права, тако да се исплаћује за десет година рада у радном односу – у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса.

У конкретном случају, тужилац након преузимања на рад у Управу за извршење заводских санкција почев од 01.06.2008. године није радио, остао је нераспоређен из разлога што није постојало радно место на коме би могао да обавља рад. Право на јубиларну новчану награду запослени остварује радом у радном односу, а пошто тужилац није радио у релевантном периоду, следи да он нема право на исплату награде.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да му право на јубиларну награду припада као лицу које је у радном односу код послодавца, јер услов за исплату јубиларне награде није сам радни однос. Супротно тим наводима ревизије ревидента, одредба члана 44. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/15...34/18), прописује право запосленог на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, тако да се исплаћује, под тачком 1, за 10 година рада у радном односу у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса. Дакле, није довољно да запослени буде у радном односу код послодавца, пошто је поред радног односа законом прописан услов да запослени и ради, а то овде није случај, јер тужилац не ради. С тим у вези, ревидент неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. ЗПП-а.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић